

**Diputació
Barcelona**

PLA LOCAL D'INCLUSIÓ I COHESIÓ SOCIAL SANT VICENÇ DE CASTELLET

Juny 2017

Codi Segur de Verificació: cd74101a-38c3-4026-95d6-3053cc0b3934
Origen: Administració
Identificador document original: ES_L01082628_2021_50491651
Data Impressió: 18/10/2021 09:50:10
Pàgina 2 de 45

SIGNATURES
1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

Elaborat per encàrrec i amb la col·laboració de

Diputació de Barcelona
Àrea d'Atenció a les Persones
Passeig Vall d'Hebron, 171
Edifici Serradell
08035 Barcelona
www.diba.cat

Direcció tècnica
 **Diputació
Barcelona**
Diputació de Barcelona
Àrea d'Atenció a les Persones
Servei d'Acció Social

Consultoria tècnica

invenies

Barcelona, febrer de 2017

ÍNDEX

1.	INTRODUCCIÓ.....	4
2.	MARC CONCEPTUAL I CONTEXT	6
2.1.	Un municipi inclusiu	6
2.2.	Conceptes bàsics: exclusió, inclusió i vulnerabilitat social	6
2.3.	Cicle vital i exclusió social.....	8
2.4.	Marc normatiu i de referència	9
3.	METODOLOGIA	11
4.	ELEMENTS MÉS REMARCABLES EN RELACIÓ A L'EXCLUSIÓ SOCIAL – BREU RESUM DE LA DIAGNOSI	14
4.1.	Característiques del municipi.....	14
4.2.	Una aproximació sociodemogràfica	15
4.3.	Principals perfils d'exclusió	16
4.4.	Elements més rellevants pel que fa als factors d'exclusió social.....	21
4.5.	Elements DAFO.....	24
5.	PLA D'INCLUSIÓ I COHESIÓ SOCIAL DE SANT VICENÇ – PROPOSTA INICIAL.....	25
5.1.	Principis generals	25
5.2.	Missió	26
5.3.	Visió: Reptes i Compromisos.....	26
5.4.	Línies estratègiques, objectius i actuacions	28
6.	ORIENTACIONS PER A LA VALIDACIÓ DEL PLA D'INCLUSIÓ, I LA SEVA IMPLEMENTACIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ	31
6.1.	Validació del pla a nivell tècnic i polític.	31
6.2.	Proposta d'estructura organitzativa.....	32
6.3.	Elaboració del pla d'acció, definició d'actuacions, assignació de recursos i calendarització.....	33
6.4.	Implementació, seguiment i l'avaluació.....	34
6.5.	La informació i comunicació.....	37
	Annex 1	38
	Annex 2	40
	Annex 3	42

1. INTRODUCCIÓ

El Pla Local d'Inclusió i Cohesió Social (PLINCS) de Sant Vicenç de Castellet és **l'instrument del qual es dota l'organització municipal per concretar i articular la política d'inclusió social en el municipi.**

No és, però, només, un instrument de caràcter operatiu des del qual promoure la política d'inclusió social; ha de ser, sobretot, el marc que serveix al govern local per **construir una plataforma compartida** entre tots els actors del municipi on establir els compromisos per a la inclusió i la cohesió social en el territori.

El Pla per a la Inclusió i la Cohesió Social de Sant Vicenç de Castellet 2017-2019 és un document estratègic que estableix les prioritats que es promouran en els propers 2 anys en el municipi per millorar les condicions de vida de les persones que hi resideixen i reforçar la cohesió social.

El context de forta recessió econòmica, que sembla que superem, i les conseqüències socials de la crisi, que encara afecten moltes persones i ho faran durant molt de temps, han fet créixer els processos de vulnerabilitat social que pateixen no només les persones i col·lectius fràgils, que ja eren usuàries dels diferents recursos públics i privats per pal·liar la seva situació, sinó que també han impactat, molt intensament, a la vida quotidiana de persones i famílies que fins ara no s'havien trobat en una situació de risc.

Aquesta realitat reclama d'un **treball més coordinat i eficient** entre el conjunt dels agents, administracions públiques, entitats sense ànim de lucre i empreses solidàries que fan de la responsabilitat social una prioritat, per **acordar quin model econòmic i social volem en el futur i quina estratègia global dibuixem per garantir les polítiques de protecció social** i millorar el benestar de les persones a Sant Vicenç de Castellet.

El desplegament de les polítiques d'inclusió social posa de manifest la necessitat que aquestes siguin **dissenyades des de la proximitat (per conèixer les situacions individuals), des de la integralitat (per atendre les múltiples dimensions de l'exclusió social) i des d'un enfocament de benestar local (model de ciutat inclusiva).** En aquest sentit, les polítiques d'inclusió i cohesió social s'han d'emmarcar en un context de construcció d'un nou model de poble que redefineixi aquest benestar local, el qual no s'articula només des de les àrees socials, sinó, també, prenen cos i es configuren des de d'altres àmbits estratègics de la gestió local: l'àmbit territorial, l'àmbit econòmic i l'àmbit urbanístic. Serà també en aquests àmbits de decisió on més clarament caldrà situar l'esforç per definir el model de municipi inclusiu, que ens porti a **situar el benestar quotidià de les ciutadanes i els ciutadans en el centre de les polítiques locals.**

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

Aquest Pla ha estat desenvolupat amb la voluntat de crear un espai de treball conjunt en el qual compartir no només el coneixement de la realitat social, objectiu assolit mitjançant la diagnosi, sinó també les línies i els objectius que s'han definit. En aquest sentit, el Pla neix amb la voluntat de treballar a favor de la inclusió de les persones en totes les etapes vitals, tot promovent accions preventives i el treball transversal i establint accions prioritàries que promoguin la inclusió social dels grups més vulnerables.

La responsabilitat de les administracions públiques és optimitzar els recursos, gestionar de forma eficaç i eficient els serveis públics i facilitar a la població l'accés als serveis. El Pla per a la Inclusió i la Cohesió Social de Sant Vicenç de Castellet vol vetllar no només pel compliment d'aquests principis sinó que vol garantir, igualment, els principis de transparència i rendiment de comptes, per la qual cosa cal establir mecanismes de seguiment i avaluació que facilitaran periòdicament informació i resultats sobre l'estat d'execució de les accions del Pla.

Des de la Gerència de Serveis de Benestar Social de l'Àrea d'Atenció a les Persones de la Diputació de Barcelona es dona suport a l'elaboració de plans locals d'inclusió social, els quals tenen per objecte concretar i articular la política d'inclusió social i de lluita contra la pobresa, i, el desenvolupament del treball en xarxa entre el conjunt d'actors que intervenen al territori. L'Ajuntament de Sant Vicenç de Castellet va fer una demanda d'assessorament per tal d'elaborar el Pla d'Inclusió i Cohesió Social del seu municipi, suport que ha permès elaborar aquest document estratègic, en el qual es formulen les línies i els objectius i s'identifiquen alguns elements nuclears per a la definició de la política d'inclusió social del municipi. Aquest document aporta les bases per al desenvolupament del futur pla d'acció i és fruit d'aportacions diverses i plurals.

L'any 2015 s'inicia el procés amb l'elaboració de la diagnosi en termes d'exclusió i inclusió, la qual va comportar l'elaboració d'un mapa de vulnerabilitat i un mapa de recursos. Aquest mateix any es procedeix a dissenyar les estratègies que donarien lloc al present document com a PLINCS.

Pel que fa a la seva estructura, en el document trobarem un apartat dedicat al marc conceptual amb un seguit de definicions bàsiques i on es sistematitzen alguns elements del marc normatiu i de referència respecte de les polítiques europees de millora del benestar.

Tot seguit es presenten els principals resultats de la diagnosi, destacant-ne aquells elements més rellevants pel que fa als factors d'exclusió i que són els que s'han tingut en compte alhora de formular els objectius i les actuacions.

El document segueix presentant, de manera detallada les bases del que és el pla local d'inclusió social: es concreta la missió; s'estableix la visió i es descriuen els principis que han d'orientar el model de municipi que es vol construir de manera compartida amb els diferents agents. Tot seguit es formulen el conjunt de línies i objectius estratègics que es concreten en les accions que s'han de portar a terme els propers anys. Finalment es fan un seguit d'orientacions per a la implementació, organització i seguiment del Pla.

2. MARC CONCEPTUAL I CONTEXT

2.1. Un municipi inclusiu

Un municipi inclusiu és aquell en el qual es promouen polítiques públiques que cerquen i la igualtat d'oportunitats; és un municipi en el qual es garanteix als ciutadans i les ciutadanes l'accés als diferents recursos de benestar, participació, socialització,... i el que permet crear vincles comunitaris forts entre la ciutadania que faciliten desplegar un sentit de pertinença i reforcen la cohesió social. En un municipi inclusiu, les persones tenen reconeguda la seva ciutadania i poden participar en condicions d'igualtat en els processos de presa de decisions que el govern local promou.¹

L'elaboració d'un PLINC demana tenir en compte i incorporar en les polítiques d'inclusió social el conjunt dels agents del municipi que treballen per la inclusió social. I, aplicant el principi de corresponsabilitat, que vol dir comprometre les administracions, les entitats i les associacions de tipus divers, més enllà de les considerades d'acció social, com poden ser les empreses, les organitzacions públiques i privades, els mitjans de comunicació locals, les entitats de cultura, d'esport i de lleure, les organitzacions veïnals, i la ciutadania a títol individual, en la construcció i execució del model.

Les polítiques públiques són el producte de la complexa interacció d'interessos i de persones i organitzacions en un territori.

En la construcció de Sant Vicenç de Castellet com a *municipi inclusiu*² el PLINCS ofereix un espai de treball en el qual bastir un consens a l'entorn del marc referencial comú i compartit des del qual s'abordaran les actuacions per promoure la inclusió i la cohesió social al municipi.

És un pla, doncs, que s'impulsa a nivell municipal perquè és des de les Administracions Locals, els Ajuntaments, des d'on s'han d'habilitar i liderar processos de canvi i resposta a les necessitats socials més bàsiques.

2.2. Conceptes bàsics: exclusió, inclusió i vulnerabilitat social

El concepte d'exclusió social apareix a mitjans dels anys 70 i es pot definir com "*una situació d'acumulació i combinació de factors diversos de desavantatge, vinculats a diferents aspectes de la vida personal, social, cultural i política dels individus*". És un fenomen que respon a lògiques de producció i reproducció de les desigualtats socials presents a les nostres societats.

¹ Veure la Publicació: Diputació de Barcelona (2012) *Plans Locals d'Inclusió i cohesió social. Guia metodològica revisada*. Sèrie Benestar social

² Veure la Publicació: Diputació de Barcelona (2012) *Plans Locals d'Inclusió i cohesió social. Guia metodològica revisada*. Sèrie Benestar social.

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

És un fenomen dinàmic, multidimensional i multifactorial que situa a les persones o col·lectius, en situació de vulnerabilitat o de desavantatge social, esdevenint sovint un procés acumulat.

L'abordatge d'aquest fenomen i les polítiques d'inclusió social que se'n deriven han de ser flexibles i transversals per tal que tinguin en compte aquesta complexitat. Les accions inclusives més enllà de considerar la participació dels individus en els 3 espais principals de l'organització social (espai econòmic i de la renda, espai relacional i espai polític i ciutadania) ha de tenir en compte la seva inclusió en els àmbits específics de l'organització social que són³: l'econòmic, el laboral, el formatiu, el psicosocial i emocional/salut, el residencial i territorial, el relacional i el polític i ciutadà.

ESPAIS DE L'EXCLUSIÓ SOCIAL	ÀMBITS DE L'EXCLUSIÓ SOCIAL	DESCRIPCIÓ
ESPAI ECONÒMIC I DE RENDA	Econòmic	Nivell d'ingressos econòmics de les persones
	Laboral	Situació de les persones en el mercat de treball
ESPAI DE SOCIALITZACIÓ	Formatiu	Nivell d'estudis, coneixements i habilitats de la persones (capital formatiu)
	Salut	Nivell de salut psíquica i física de les persones que pot tenir conseqüències en la vida
	Residencial	Situació de tinença de l'habitatge, tinença o accés a l'habitatge capacitat fer front a les despeses de la llar i d'habitabilitat
	Relacional	Intensitat de les relacions de les persones en l'àmbit familiar, veïnal i comunitari. Inexistència o afablement varroc
	Polític ciutadà	Garantia dels drets civils de les persones. Accés a drets socials
	Espacial i Territorial	Condicions del barri de residència i dels serveis de proximitat

³ Veure la Publicació: Diputació de Barcelona (2012) *Plans Locals d'Inclusió i cohesió social. Guia metodològica revisada*. Sèrie Benestar social.

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

La possible manca de participació en algun d'aquestes àmbits suposa una situació de risc d'exclusió. Com a procés dinàmic i d'acumulació i on apareix la combinació de diferents factors de desavantatge, cada cop afecta a més persones i grups socials, esdevenint un procés de segregació sobretot simbòlic, però també físic, de la societat de referència.

La inclusió social la podem entendre com a "un estatut social suportat per tres pilars: la participació en la producció i la creació de valor social dins i fora del mercat, l'adscripció política i de ciutadania i l'existència de contacte amb xarxes socials i/o familiars". La nostra societat està fortament estructurada entorn del treball que penetra i condiona totes les esferes de la vida i per tant, els altres eixos d'integració social. Cada vegada, però, aquesta vertebració es dona també en l'àmbit de l'habitatge que esdevé un bé que condiona el desenvolupament del projecte vital.

En la mateixa línia, el concepte de vulnerabilitat social "caracteritza les múltiples situacions de precarietat que es poden transformar en exclusió social si s'agreguen les circumstàncies o se n'acumulen d'altres a les ja existents". En els factors de vulnerabilitat, s'encreuen tres eixos de desigualtat que actuen de manera transversal en totes les dinàmiques d'inclusió i exclusió: el gènere, l'edat i la procedència o ètnia de les persones. Cal remarcar que aquests no són en si mateixos factors d'exclusió, sinó que al no formar part dels grups amb més facilitats per a la integració social i productiva, segons les concepcions vigents que es troben en la base de les desigualtats, situa aquestes persones en una posició més fràgil.

L'actual context de crisi econòmica afegeix dos elements de dificultat en l'abordatge de les necessitats socials. Per una banda, l'increment de les problemàtiques socials, ampliant el mapa de vulnerabilitat i el perill d'exclusió social a estrats més amplis de la població del municipi; i per altra, la reducció dels recursos públics destinats a l'atenció de les persones.

2.3. Cicle vital i exclusió social

Els processos d'exclusió social s'expliquen, en molts casos, per moments de ruptura i trencament de les trajectòries vitals que poden afectar el curs de vida de les persones. Al llarg de la vida poden succeir determinats fets que, en funció de com siguin afrontats i resolts, poden desencadenar trajectòries de major vulnerabilitat i risc o situacions d'exclusió social.

Per tant, des d'aquesta perspectiva en l'anàlisi de l'exclusió social també cal considerar dos nous conceptes: 1) les trajectòries de vida o cicle vital i 2) els trencaments que es poden produir en aquestes trajectòries.

Per cicle vital s'entén el període circumscrit entre el naixement d'una persona fins el moment de l'anàlisi de la situació d'exclusió o risc. Cada societat té pauta una certa seqüència d'esdeveniments que permeten a un individu transitar pels diferents estadis vitals d'una forma normal i ordenada. Cada cop que aquesta seqüència s'altera es produeix un trencament, una disrupció, en la trajectòria de vida esperada d'un individu que altera la seqüència normal. Aquestes ruptures presenten, en termes generals, dues possibles

conseqüències: d'una banda, poden ser motor de canvi social o be poden provocar trajectòries d'exclusió social.

En el context de canvi d'època de les societats occidentals, els moments de ruptura del curs de vida s'han tornat més problemàtics en augmentar el risc d'exclusió social. L'augment de la precarietat fa que aquests moments de ruptura siguin més traumàtics. Moments de ruptura com perdre la feina, una separació o un divorci, un accident o la pèrdua de l'habitatge, entre d'altres, no desencadenen per si sols situacions de risc o d'exclusió social. Aquestes situacions de major o menor vulnerabilitat poden generar trencaments, que estaran condicionats pels processos que se'n derivin, els recursos que es mobilitzin individualment així com els suports que pugui rebre l'individu per part de les xarxes de proximitat i les administracions o entitats.

Per tant, els moments de ruptura estan estretament relacionats amb els factors d'exclusió social que s'han presentat anteriorment. Les ruptures poden generar situacions de major risc i vulnerabilitat i processos d'exclusió social, que es poden caracteritzar per algun dels factors esmentats i per la seva acumulació amb d'altres.

Per tant, incorporar aquest enfocament analític permet una major comprensió dels processos d'exclusió social en els individus i hi aporta més riquesa en la mesura que contempla totes les dimensions possibles de l'exclusió social i té en compte, també, els mecanismes d'acumulació de factors d'exclusió social. En incorporar aquesta perspectiva d'anàlisi, ens aproximem a una visió més global i completa del cicle vital de la persona.

2.4. Marc normatiu i de referència

Per tal de poder fer front a la greu crisi econòmica i el seu cost social, la Unió Europea en primer lloc, i després altres nivells de l'Administració, van planificar una sèrie de mesures entre les què trobem els Plans d'inclusió social.

És a partir del Consell Europeu de Lisboa l'any 2000, quan els països de la UE es comprometen a endegar polítiques per enfortir l'economia comunitària i lluitar contra l'exclusió social. És a la cimera de Niça on es fixen els objectius de les estratègies públiques per la inclusió social. En aquest marc s'insta als Estats membres a posar en pràctica els objectius a través de l'elaboració dels Plans Nacionals per a la Inclusió Social.

L'any 2003, la Comissió Europea estableix el marc territorial per fomentar les polítiques de cohesió. El principi de subsidiarietat és reconegut i potenciat com el millor marc per conèixer quines són les necessitats i oportunitats, per prevenir i actuar i construir els lligams entre els diferents agents implicats.

L'any 2010 la UE posa en marxa l'estratègia Europa 2020 com estratègia de creixement de la Unió Europea i amb la finalitat, no només de superar la crisi que continua assotant a moltes de les economies dels estats de la unió, sinó també esmenar els defectes del model de creixement de la UE i crear les condicions propícies per a un tipus de creixement diferent, més intel·ligent, sostenible i integrador.

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

Per a això s'han fixat cinc objectius clau que la UE ha d'assolir al final de la dècada en els àmbits d'ocupació, educació, recerca i innovació, integració social i reducció de la pobresa, i canvi climàtic i energia.

L'estratègia inclou a més set "iniciatives emblemàtiques" que constitueixen un marc en què la UE i les administracions nacionals poden unir esforços i reforçar-se mútuament en àrees relacionades amb les prioritats d'Europa 2020, com la innovació, l'economia digital, l'ocupació, la joventut, la política industrial, la pobresa i l'ús eficient dels recursos.

La Comissió va publicar l'any 2014 una comunicació⁴ en la qual fa balanç de l'estratègia Europa 2020 quatre anys després de posar-la en marxa i que li servirà així mateix per preparar una revisió en profunditat de l'estratègia. Europa 2020.

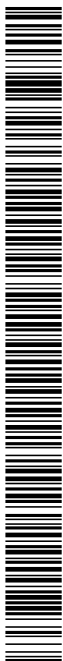
A nivell autonòmic i local l'impuls ve pel Pla d'Acció per a la Inclusió i Cohesió Social de Catalunya 2010-2013, el qual manifesta la voluntat de concertar una estratègia per la inclusió social i la cohesió social. En aquest marc s'assenten les bases per actuar d'una altra manera contra l'exclusió social superant la perspectiva merament assistencialista envers els col·lectius desfavorits.

Actualment està en vigor el Pacte per a la lluita contra la pobresa a Catalunya, impulsat pel Govern de la Generalitat de Catalunya i que ha de permetre dissenyar eines que previnguin el risc d'exclusió social, establir els mecanismes d'intervenció i, sobretot, fixar un horitzó que redueixi al màxim la pobresa a Catalunya. El Pacte es planteja atès que el moment actual obliga a una actuació conjunta de país per assolir un compromís social que defensi la corresponsabilitat, la participació i la col·laboració de tota la ciutadania per una societat més cohesionada. Cal treballar conjuntament per crear estratègies preventives que promoguin la dignitat de les persones al llarg de la vida i la seva autonomia, i que impliquin una intervenció interdepartamental, interadministrativa i corresponsable per afrontar les situacions de pobresa estructural i els nous perfils de pobresa que han aparegut.

El marc normatiu dels serveis socials s'ha modificat en els darrers anys amb l'aprovació de la "Ley 39/2006 de Promoción de la autonomía personal y atención a las personas en situación de dependencia" per part del Govern espanyol; de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya el 2006 i l'aprovació l'octubre del 2007 de la "Llei 12/2007 de serveis socials". En especial la llei de serveis socials reconeix un conjunt de competències municipals, més ampli que el recollit en el marc legal anterior, i que esdevenen imprescindibles per a la prestació dels serveis socials. El context econòmic i diferents modificacions normatives han dificultat el seu desenvolupament. Tot i això molts ajuntaments, entre ells el de Sant Vicenç de Castellet, han abocat molts recursos per tal de fer front a les situacions d'urgència social que la conjuntura actual ha provocat.

---

⁴ COMUNICACIÓN DE LA COMISIÓN AL PARLAMENTO EUROPEO, AL CONSEJO, AL COMITÉ ECONÓMICO Y SOCIAL EUROPEO Y AL COMITÉ DE LAS REGIONES. Balance de la Estrategia Europa 2020 para un crecimiento inteligente, sostenible e integrador

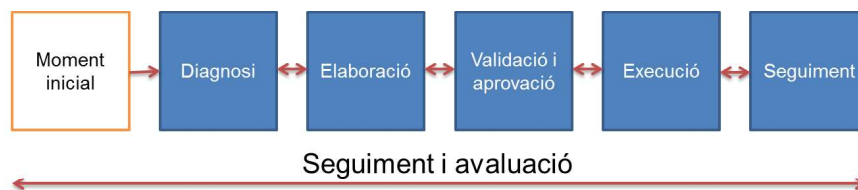

El procés d'elaboració del Pla per a la Inclusió i la Cohesió Social de Sant Vicenç de Castellet 2017-2019 ha partit d'un marc d'anàlisi teòrica i conceptual sòlida que ens ha facilitat una perspectiva àmplia per explicar abastament quins són els factors que millor poden ajudar a comprendre els processos d'exclusió social al municipi i els perfils de risc que es detecten entre la població.

3. METODOLOGIA

L'elaboració del Pla per a la Inclusió i la Cohesió Social de Sant Vicenç de Castellet ha estat un procés de treball estratègic que es va iniciar el gener de l'any 2015, en que es va posar en marxa el procés de disseny i elaboració del Pla que ha culminat un any i mig més tard amb la redacció d'aquest document del Pla per a la Inclusió i la Cohesió Social de Sant Vicenç de Castellet. Aquest procés ha seguit en bona part les orientacions i propostes de treball que contempla la "Guia metodològica revisada dels plans locals d'inclusió social", editada per l'Àrea d'Atenció a les Persones de la Diputació de Barcelona. En el següent gràfic mostra les diferents fases del Pla:

Així doncs, la primera tasca que va posar en marxa l'equip tècnic va ser el procés de la diagnosi de l'exclusió i inclusió social a Sant Vicenç de Castellet, que tenia dos objectius fonamentals⁵:

1. Conèixer quina és la realitat social del municipi.
2. Generar complicitats entre els diferents agents socials que treballen per a la inclusió social al municipi i disposar així d'un marc comú de referència.

Cal destacar com, des del primer moment i a nivell metodològic, el procés de diagnosi es va plantejar com un procés de treball obert. En aquest procés hi ha intervingut diferents professionals de l'administració pública en espais participatius creats amb aquesta finalitat:

- El Grup Motor: constituït per polítics i tècnics de l'Ajuntament que han impulsat l'elaboració del Pla, ha comptat amb el suport dels tècnics de la Diputació de Barcelona que han participat en el procés i l'equip de consultors d'INVENIES. I ha estat el responsable de la redacció i elaboració del Pla.

⁵ Diputació de Barcelona (2012) Plans Locals d'Inclusió i cohesió social. Guia metodològica revisada, Sèrie Benestar social.

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

- L'Espai de Contrast: és l'òrgan del Pla en què han participat els professionals tècnics de les àrees municipals que presten atenció directa a les persones i els professionals tècnics d'altres àrees o administracions supramunicipals (que per les seves funcions es va considerar que calia implicar en el procés. Aquest òrgan ha estat l'encarregat de contrastar la proposta tècnica de Pla.
- L'espai de Participació: hauria d'haver estat un àmbit en el que hi participessin membres de la societat civil i del Tercer Sector, però fins a la data només han participat a títol individual les principals entitats del municipi en la diagnosi.

És rellevant destacar com aquest procés de treball diagnòstic va facilitar informació quantitativa i substantiva en tres àmbits clau per a la fase posterior de disseny i elaboració del Pla. En concret, el procés diagnòstic va generar tres documents de treball tècnic que van constituir la base de coneixement qualitatiu i quantitatiu per al disseny del Pla:

- 1) Factors que expliquen els processos de risc i d'exclusió social que afecten a persones i col·lectius de Sant Vicenç de Castellet.
- 2) Mapa de la vulnerabilitat del municipi que permet identificar els principals perfils de les persones en situació de risc.
- 3) Mapa de recursos inclusius que facilita la identificació de les principals accions en clau inclusiva que l'Ajuntament i altres actors estan promovent en el territori.

La metodologia de treball ha tingut com a finalitat construir el document final del Pla. El treball es va fer esglaonadament a partir d'una estratègia de validació a nivell tècnic dels documents i materials complementaris que s'anaven treballant i disposar d'un contingut que finalment està a disposició dels òrgans de govern municipal per tal que el puguin aprovar.

Així doncs, el resultat de la diagnosi és un informe de la situació social del municipi on es dibuixen els perfils de vulnerabilitat observats (mapa de vulnerabilitat), que caldrà completar-lo en fases posteriors amb el recull dels principals serveis i recursos d'inclusió que disposa el municipi per a fer front a aquestes situacions i que han de ser el punt de partida de les actuacions a planificar (mapa de recursos), així com recollir informació substantiva respectes dels principals agents públics i privats que intervenen en les polítiques d'inclusió social del municipi.

Per la realització del mapa de vulnerabilitat s'han utilitzat diferents tècniques d'investigació des d'una lògica metodològica plural de l'accés a la informació a través de:

- Tècniques quantitatives a partir de l'accés a dades primàries i secundàries i la seva anàlisi posterior. Les fonts han estat fonamentalment:
  - Dades primàries: a través l'explotació de les dades del padró d'habitants municipal de l'Ajuntament de Sant Vicenç de Castellet.
  - Dades secundàries: obtingudes a partir d'altres Organismes Públics que disposen d'una base estadística de caràcter públic.
  - Anàlisi d'altres dades documentals.

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

Així mateix per completar aquesta anàlisi s'han utilitzat tècniques participatives i qualitatives a partir de la participació en el procés, dels tècnics de les diferents àrees i altres organitzacions del municipi.

Aquesta metodologia ens ha permès:

- o Identificar l'impacte de les dinàmiques sociodemogràfiques i de canvi social en el municipi.
- o Aprofundir en quins són els processos que interactuen en la configuració d'una realitat social determinada.
- o Identificar aquells factors i àmbits sobre els que poder intervenir per resoldre les necessitats socials presents al territori.

Per tant, l'aproximació des d'una perspectiva plural ens proporciona una visió més àmplia de la realitat social, dels perfils de vulnerabilitat presents al municipi i de l'impacte real que aquest fenomen està tenint a Sant Vicenç de Castellet.

Tot seguit se'n fa una breu ressenya, però la informació completa està disponible en el Document "PLA LOCAL D'INCLUSIÓ I COHESIÓ SOCIAL DE SANT VICENÇ DE CASTELLET – DIAGNOSI - MAPA DE VULNERABILITAT" del maig de 2016

A nivell metodològic, també cal subratllar que el Grup Motor ha treballat, una vegada acabada la diagnosi, en l'elaboració d'una primera redacció del Pla d'Inclusió i Cohesió Social de Sant Vicenç de Castellet que estableixi el punt de partida, els principis generals, les línies i els objectius i que ha permès definir i visibilitzar un primer nivell de concreció, un marc de treball i un conjunt de prioritats compartides a partir del qual es poden desenvolupar diferents Plans d'Actuació anual en el que es concretin accions i actuacions mesurables.

La perspectiva de treball emprada en el document ha estat de caràcter integral, la qual cosa ha significat tenir en compte tant la multidimensionalitat del fenomen de l'exclusió social (àmbits i factors d'exclusió social), tal i com ha estat exposat en el marc conceptual i com s'ha recollit en la diagnosi, com els espais i recursos d'inclusió social que promouen els diversos agents del municipi dels que ja hem parlat (mapa de recursos).

Aquest plantejament ha permès un abordatge integral i transversal del fenomen de l'exclusió social al municipi, al mateix temps que ha facilitat una visió general del conjunt de les accions inclusives que despleguen els diferents agents. Igualment, en tot moment, s'ha orientat tot el procés de tal manera que la reflexió i les aportacions al contingut del Pla tinguessin en compte les diferents etapes del cicle vital (els col·lectius) i les necessitats i realitats que hi estaven associades.

La primera definició de línies i objectius estratègics, doncs, s'han recollit en el Pla per a la Inclusió i la Cohesió Social de Sant Vicenç de Castellet, que es presenta en el aquest document.

4. ELEMENTS MÉS REMARCABLES EN RELACIÓ A L'EXCLUSIÓ SOCIAL – BREU RESUM DE LA DIAGNOSI

4.1. Característiques del municipi

La població de Sant Vicenç de Castellet, està situada a la Catalunya Central, dins la comarca del Bages, concretament al sud de la comarca, i és considerada la capital geogràfica de la zona del Bages sud, ja que es troba al bell mig de la resta de municipis que configuren aquesta subcomarca, que són el Pont de Vilomara i Rocafort, Castellgalí, Castellbell i el Vilar, Marganell i Monistrol de Montserrat i centralitza bona part dels serveis així com la majoria de la població.

El terme actual és el resultat de l'agregació de dos municipis a mitjans del segle XIX: Sant Vicenç de Castellet i Vallhonesta. Es distingeixen clarament 7 zones al terme de Sant Vicenç, delimitades per la seva evolució històrica i relació geogràfica amb el territori: Poble de Sant Vicenç, en el que podem distingir el nucli antic, el Raval de les Roques (Altes i Baixes); El raval del Clot i la Balconada; Castellet, la Farinera; Clot del Tufau, depenent eclesiàsticament i relacionat geogràficament amb Castellgalí; Serrat de la Beguda, depenent eclesiàsticament de Castellbell i el Vilar; Vallhonesta, amb una independència històrica clara fins el segle XVIII i Boades, amb relació geogràfica amb Castellgalí.

El municipi de Sant Vicenç està situat prop de la confluència dels rius Llobregat i Cardener, entre els parcs de Montserrat i de Sant Llorenç del Munt. La seva ubicació l'ha convertit, des d'antic, en un punt estratègic en les comunicacions entre les comarques del Bages, Vallès i Baix Llobregat. Els principals eixos de comunicació són: L'autopista C16 (antiga A-18) de Terrassa a Manresa, travessa el terme municipal per la zona oest. La carretera C-55 d'Abrebra a Puigcerdà. Constitueix l'actual eix del Llobregat i circula paral·lelament al curs del riu. La carretera BV-1229 de Sant Vicenç al Pont de Vilomara, dona accés al nucli de Sant Vicenç i comunica el municipi amb el Pont de Vilomara. La línia de Renfe que comunica Barcelona amb Manresa, per Terrassa. La línia dels Ferrocarrils de la Generalitat que comunica Barcelona amb Manresa, per Martorell.

Cal destacar que l'estructura del terme municipal queda partida per pas del riu Llobregat de nord a sud, que divideix el territori en dues zones clarament diferenciades. A part la població també queda partida pel pas de les dues línies ferroviàries, els FFGG i la Renfe.

El relleu és força pla, situat a uns 174 m sobre el nivell del mar, amb variacions d'altitud que oscil·len entre els 200 i els 600 metres, alternant valls, altiplans i conques d'erosió. El punt més alt és la Morella amb 639 m. Altres accidents geogràfics son El Puigsoler (525,3 m) a la serra de Vallhonesta, cim emblemàtic molt concorregut per excursionistes sobre el que hi ha una senyera i una caseta de fusta amb un pessebre i un llibre de signatures; la muntanya de Castellet (277 m); el Serrat de la Beguda; Coll de Gipó.

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

Cal destacar que una part del terme municipal es troba dins el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i serra de l'Obac. D'una extensió total de 1.709 ha que té el municipi de Sant Vicenç de Castellet, 221,6 ha formen part del Parc Natural, representant un 12,97% de l'extensió total de l'espai protegit.

El municipi es troba a la riba del Llobregat i va viure el creixement industrial vinculat al riu. El 1850 s'instal·là la primera indústria tèxtil, la fàbrica Mercader, indústria cotonera a la qual s'afegiren altres fàbriques del mateix ram, fins que Sant Vicenç es convertí en un dels primers centres industrials de la comarca.

Al segle XX, el creixement fou particularment important durant dos períodes, entre el 1920 i el 1930 i entre el 1950 i el 1960. En les darreres dècades del segle XX, la forta crisi que ha patit també s'hi ha deixat sentir. Actualment la diversificació industrial és molt important, i el municipi compta amb vuit polígons industrials. La població ocupada del terme es dedica principalment al sector dels serveis i a l'industrial.

Una bona part del territori és ocupada per pastures, brolles i algunes pinedes de pi blanc. Pel que fa a l'activitat agropecuària, els principals conreus són les hortalisses, l'olivera, els presseguers i els ametllers, i es complementa amb la ramaderia. Té una gran tradició i un extraordinari valor econòmic l'explotació de les pedreres situades al voltant del poble. La pedra de Sant Vicenç (calcària i blava) té fama i acceptació per part d'arquitectes i constructors; brunyida, té un aspecte de marbre negre, molt decoratiu. També s'extreu pedra sorrenca, de qualitat inferior.

Aquests trets bàsics, sobre alguns dels quals anirem aprofundint al llarg del document, configuren actius i passius del propi municipi, que alhora de la definició de les fortaleses o les debilitats de Sant Vicenç de Castellet, podrem incorporar en clau de factors que afavoreixen la inclusió..

4.2. Una aproximació sociodemogràfica

Es pot observar, doncs, com l'estructura de població del municipi de Sant Vicenç de Castellet conté alguns dels trets demogràfics típics de les societats desenvolupades, tot i que en algun d'aquests trets hi apareixen elements que cal significar:

1. **una població amb una estructura per sexes equilibrada** i amb una major presència d'individus del sexe femení, fet que sol ser habitual en les nostres societats:
  - 49,2% d'homes
  - 50,8% de dones
2. **una tendència marcada cap a l'envelliment**: el 18,2% de la població amb 65 anys o més, representa un percentatge molt similar al de Catalunya i al de la Demarcació de Barcelona. Aquest percentatge es dona tant per l'increment de l'esperança de vida, com per l'entrada progressiva de

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

generacions en la tercera edat, amb una persistència de persones majors de 85 anys i fins i tot majors de 90 anys.

3. **una base d'infants i adolescents significativa** ja que un 20,6% població té entre 0 i 19 anys.
4. **es detecta una certa remuntada de la natalitat** (5,9% de la població entre 0 i 4 anys) una mica per sobre de les franges immediatament anteriors
- 5 **una concentració clara de la població entre els 25 i els 49 anys**, el que representa el 39,1% de la població, amb una presència clarament superior d'homes en algunes franges, conseqüència en segurament del fet migratori:

Una primera aproximació a aquesta realitat sociodemogràfica ens pot permetre veure que els principals àmbits en els que caldrà fixar l'atenció per detectar possibles situacions d'exclusió o de risc podem trobar-les en les franges d'edat de les persones grans (soledat, manca de recursos, dependència,...); dels infants de famílies amb pocs recursos i finalment de persones adultes, sobretot dones, sense entorn familiar o sense xarxa social.

En aquest context, algunes de les problemàtiques socials que podem intuir en la població gran poden ser:

- persones grans que viuen soles i sense recursos familiars de suport;
- persones grans que es veuen obligades a compartir la seva llar i recursos econòmics amb fills amb càrregues familiars, que pateixen situació d'atur i sense recursos econòmics per viure de forma autònoma. Aquesta problemàtica a més a més està generant conflictes entre germans pels recursos, i alguns casos de violència cap als pares;
- major càrrega de la cura de les persones grans sobre les dones, que són les que en major mesura assumeixen el rol de cuidadores.

Pel que fa a les famílies podem avançar:

- l'atur com un element estructural que provoqui precarietat i que afecti les famílies i molt especialment els infants (podrem anar-ho concretant més endavant amb l'anàlisi de les dades referides al mercat laboral.
- l'habitatge en tant que càrrega

4.3. Principals perfils d'exclusió

La present diagnosi ens permet aproximar-nos als principals perfils de persones i segments de població de Sant Vicenç de Castellet que es troben en situació de vulnerabilitat social i per tant, en risc d'exclusió social.

En aquest capítol es presenten els que creiem es configuren com a principals perfils de persones que podríem considerar d'exclusió en el municipi. Són persones que per la seva situació social o econòmica viuen situacions de vulnerabilitat que poden derivar en exclusió social, o ja ser-ne causa. Per tant, tenint en compte els perfils i el seu volum, es pot orientar

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

aquest Pla d'Inclusió i Cohesió Social i enfortir els processos que permeten que les persones mantinguin les seves connexions i els vincles amb el sistema.

Des d'una perspectiva demogràfica Sant Vicenç de Castellet és una població amb una clara tendència a l'envelliment, que segueix la tendència majoritària de les societats industrialitzades. L'edat mitjana del conjunt de la població és la mateixa que la de la Demarcació de Barcelona i que la de Catalunya, tot i que en el cas de les dones està una mica per sobre i la dels homes una mica per sota.

Un indicador a tenir en compte és que presenta un índex d'envelliment més alt tant del de la comarca com del de la demarcació de Barcelona i del de Catalunya, això ens reforça el fet de l'envelliment com un possible factor de risc.

Així mateix l'edat de la població i la tendència que es dibuixa pot comportar una inversió de la piràmide d'edat en un termini de 20 a 30 anys, tenint en compte que les persones que en aquests moments tenen entre 30 i 60 anys entraran en el contingent de persones inactives i d'edats més avançades en aquest període.

Per altra banda, la població jove i infantil, que suposa un contingent reduït se situarà en edat adulta i en edat de reproducció, tot i que al ser menys efectius que els seus antecessors, es mantindrà un estretament de la piràmide d'edats en les seves capes centrals.

Malgrat tot aquestes projeccions poden variar pel múltiples raons i caldrà fer-ne un seguiment en el futur (fet migratori, desenvolupament econòmic, moviments demogràfics interns,...).

Així mateix caldrà tenir en compte el nou marc normatiu desenvolupat en els darrers anys en el que ja no es preveu l'edat de jubilació als 65 anys, sinó que s'allarga alguns anys

Per altra banda algunes corrents sociològiques estan començant a definir la població envellida apujant l'edat de 65 anys fins el 70, en correlació amb la millora de l'esperança de vida i dels factors de salut.

La **població major de 65 anys representa** al 2014 el 18,2% de la població i té potencialment, major risc d'exclusió social, per diverses qüestions:

- a. Per una banda, és una població amb un **major deteriorament de l'estat de salut** com a conseqüència de l'edat i per tant, més demandant de serveis sanitaris. Aquesta situació es veu accentuada entre la població de més de 85 anys, amb un contingent de 281 persones, que representa gairebé el 16,7% de la població de més de 65 anys i el 3% de la població total.
- b. L'arribada a edats cada cop més avançades, per l'increment de l'esperança de vida, genera **més situacions de dependència**, tot i que cada cop més les persones arriben a edats més avançades amb millor qualitat de vida. Per tant, hi haurà un increment de les necessitats derivades de la manca d'autonomia.
- c. En molts casos els **habitatges no estan adaptats a les necessitats de major dependència de la població gran** i no es tenen els recursos per adaptar-los.

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

- d. D'altra banda, l'increment de la dependència genera una **major càrrega cap a les dones** que són les tradicionalment tenen el rol de cura de la família.
- e. Entre el segment de persones grans s'observen diferents fenòmens vinculats amb les relacions familiars:
- Una part d'aquest segment de població es troba en situació de solitud i sense recursos familiars i per tant, ha d'afrontar una situació de creixent dependència personal amb menor xarxa familiar de suport. Factor que ateses les característiques del municipi es pot veure minimitzat.
  - La crisi econòmica ha comportat que els fills tornin a viure a casa dels pares. Així, aquests esdevenen sostenidors de les famílies dels fills i filles. Situació que també genera un increment dels casos de conflicte. Caldrà concretar-ho amb valoració qualitativa
- f. La reducció dels recursos econòmics donat que les pensions són més reduïdes que les rendes derivades del treball. A això, cal sumar la menor disposició de recursos econòmics del col·lectiu femení com a conseqüència d'haver definit trajectòries laborals més fragmentades, d'entrades i sortides del mercat laboral i la menor taxa d'activitat que els seus homòlegs masculins.

Per altra banda, però, la població de Sant Vicenç de Castellet ha estat rejevenida parcialment per l'arribada de població immigrada en edat reproductiva. Tot i així, s'observa una tendència a la disminució de la població estrangera des del 2012..

La població de Sant Vicenç de Castellet ha vist reduir-se la seva Renda familiar disponible bruta (RFDB) en els darrers anys.. Per tant, hi ha un empobriment mitjà de la població del municipi.

L'empobriment de la població es fa palès, de forma molt evident, per l'increment de les (Rendes Mínimes d'Inserció) RMI que s'han tramitat des de Serveis Socials de l'Ajuntament. Si a la població beneficiària de RMI li sumem aquella que rep altres tipus de prestacions que tenen com a objectiu complementar o aportar algun tipus d'ingrés a població amb molt baixos recursos o sense accés a recursos econòmics, veurem com hi ha un col·lectiu relativament important de persones que podríem situar per sobre el 2%, de la població de Sant Vicenç de Castellet que seria beneficiària d'algun tipus de prestació o pensió no contributiva, complement de viduïtat o RMI. Cal tenir en compte a més a més, que tot i que són persones les que reben aquestes prestacions, sovint hi ha famílies senceres que en depenen i per tant, la població beneficiària seria més gran.

La població amb pocs recursos també rep altres ajudes per part de l'Ajuntament de Sant Vicenç, com són les beques de menjador, per llibres i per les colònies infantils... l'any 2014 es van donar ajuts per valor de 45.000 euros que representava més del doble dels atorgats el 2012 i que hem d'interpretar sense cap mena de dubte com una **major dependència de la població als ajuts socials**.

Cal destacar el creixement dels ajuts d'aliments que han crescut molt significativament del 2012 al 2014.

Pel que fa a la incidència de l'atur a Sant Vicenç de Castellet ha estat important. El període de major creixement de l'atur es va produir entre el 2007 i el 2009 el que ens indica que hi ha un contingent important de persones que pateixen una situació d'atur de llarga durada. L'atur de llarga durada suposa un element de risc social important donat que les persones que el pateixen acaben esgotant la prestació d'atur, i tot i que hi ha un període de subsidi, aquest és reduït i també té un termini de finalització. És especialment important considerar el perfil de la població que està patint major taxa d'atur, i per tant amb una major vulnerabilitat social i són:

- a. La població activa de 16 a 24 i de 25 a 34 anys ha disminuït de forma molt considerable
- b. la població de més de 45 activa s'ha incrementat de forma important, més enllà de l'envelliment propi de la població. En això probablement hi té a veure la proximitat de la jubilació i la necessitat de cotitzar per cobrar una pensió..

La incidència de l'atur està generant **una problemàtica social i de salut que es tradueix** en:

- a. Increment de l'economia submergida amb el conseqüent abús de l'ocupador respecte de la persona ocupada i la pèrdua d'aquest últim de drets socials.
- b. Increment de les activitats marginals, especialment entre el jovent.
- c. Deteriorament de les relacions familiars i socials.
- d. Increment de les problemàtiques psicològiques i les malalties mentals.
- e. Increment dels problemes personals relacionats amb l'autoestima, les toxicomanies, etc.

Pel que fa a la comparativa entre Contractes laborals indefinits i contractes laborals temporals veiem clarament com els contractes que s'han fet en els llocs de treball de Sant Vicenç de Castellet han estat molt majoritàriament temporals, rondant el 15% d'indefinitos entre 2011 i 2013, tot i que a 2014 i 15 sembla que la tendència és de més contractes indefinits superant el 20% en aquest últim any.

Sant Vicenç de Castellet ha experimentat, en els darrers anys, un **ràpid i elevat creixement de l'atur**. Aquest és més elevat que el registrat a la resta de la comarca i la demarcació Barcelona. Aquest afecta més a les dones, joves menors de 20 anys i persones de més de 50 anys i persones estrangeres.

La **precarietat laboral** s'afegeix a un mercat laboral ja reduït. Així, la temporalitat és clarament majoritària, i només al 2015 sembla que la proporció de contractes indefinits comença a millorar.

La majoria de la població de Sant Vicenç de Castellet té un nivell d'instrucció elemental, el 22% de la població major de 16 anys no ha assolit el nivell de formació d'ESO

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

o similar. Per altra banda ha assolit estudis superiors un 20% de la població. La resta de població ha assolit nivell d'estudis obligatoris o algun grau de formació professional.

Aquest aspecte és important si considerem que la majoria de la població en situació d'atur té un perfil de baix nivell d'instrucció, així, ens trobem amb una població amb baix nivell de qualificació i tanmateix, amb majors dificultats per insertar-se en el mercat de treball. D'altra banda, del total de la població escolaritzada actualment un 15% està realitzant estudis post obligatoris al municipi, ja siguin cicles formatius o batxillerat. El 60% de l'alumnat de batxillerat és femení.

Pel què fa a dades d'absentisme no sembla un problema de primera magnitud al municipi.

Un altre segment de població en situació de vulnerabilitat social, si ens atenem a les dades dels serveis socials municipals, són **els infants i joves**. Així, Serveis Socials de l'Ajuntament de Sant Vicenç de Castellet va treballar sobre 269 casos de menors, el que ens permet una certa extrapoolació que quasi el 15% dels infants del municipi estan en risc social. La mateixa consideració podem fer si tenim en compte que s'han atès 198 casos de joves.

Pel que fa a l'atenció que des de serveis socials s'ha fet a les famílies del municipi cal considerar com una dada significativa el fet que més del 26% de la població ha estat atesa, Caldria extrapolar els temes de dependència per poder tenir una justa mesura de les problemàtiques més agudes que es tracten.

En relació a l'àmbit de la salut, trobem alguns aspectes a destacar:

- **malalties que poden tenir relació amb la situació econòmica i social com són els trastorns d'ansietat i ansietat o bé la depressió estan clarament per sobre de la mitjana de l'ICS, sobretot en el cas de la depressió..**
- El percentatge de persones amb alguna discapacitat reconeguda és una mica superior a la mitjana comarcal i a la de Catalunya.. Com a fet significatiu podem afirmar que del 1999 a 2012 es va doblar el nombre de persones amb discapacitat reconeguda.
- A destacar d'entre les discapacitats un 19% de malalts mentals.

L'accés a l'habitatge esdevé un factor de vulnerabilitat i va associat a la manca de recursos econòmics. En aquest sentit **les actuacions de Serveis Socials relacionades amb l'habitatge** al 2014 van significar el 18,7% del total dels ajuts d'urgència social, les més nombroses per darrera dels ajuts econòmics..

Els preus de l'habitatge van experimentar un increment sostingut fins al 2006-07, moment en que la situació de crisi financera es va iniciar. Com podem observar al gràfic següent, des del 2008 i fins el 2013, els preus han baixat, en alguns casos de forma important. En el cas de Sant Vicenç el 2014 va tornar a repuntar una mica, i els preus s'acosten als de Manresa.

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

En el present context de crisi, l'accés a l'habitatge s'ha desplaçat de la propietat cap al lloguer. En general s'ha produït una reducció dels preus dels habitatges tant de compra, com de lloguer.

Caldrà estar molt atent a l'evolució que pot fer el mercat de l'habitatge en un entorn de recuperació econòmica

Es redueix la capacitat de suport de les xarxes familiars. Les noves formes familiars en creixement, en que molts nuclis familiars són monoparentals, especialment, encapçalades per una dona sola, tot i que també n'hi ha encapçalades per un home sol, fa que els suports familiars es redueixin. També famílies, on tots els membres adults perden l'ocupació es veu reduïda la capacitat de suport intrafamiliar, però també interfamiliar, quan sovint, persones que reben pensions de jubilació, han de fer front al sosteniment de diversos nuclis familiars, de fills i filles on tots els membres o bona part, estan a l'atur. Per tant, ens trobem amb segments de població que en anys de bonança difícilment estaven en perill d'exclusió i ara esdevenen població socialment vulnerable i amb una menor xarxa familiar de suport i on aquesta, a més a més, es troba una situació de feblesa.

4.4. Elements més rellevants pel que fa als factors d'exclusió social

Aquest quadre recull de forma sistemàtica i abreujada els elements més significatius pel que fa als factors d'exclusió social que s'han identificat per a Sant Vicenç. Incorpora tant els elements extrets en la diagnosi (quantitatius) com els que s'han aportat en les sessions de contrast i que s'han recollit en el DAFO (qualitatius).

S'assenyalen amb diferents tipografies els elements que poden representar *fortaleses i oportunitats* o **debilitats i amenaces**, intentant seguir, en certa manera l'esquema de l'anàlisi DAFO.

Factors d'exclusió	Elements més remarcables
Renda	<ul style="list-style-type: none"> • Empobriment mitjà de la població a nivells de renda del 2006. • Increment de les Rendes Mínimes d'Inserció (RMI). • Augment dels ajuts socials • S'ha generat més capacitat de resposta per part de la població i s'han posat en marxa xarxes de solidaritat

Factors d'exclusió	Elements més remarcables
<p>Ocupació</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A part de tenir una taxa molt elevada, la desocupació és de llarga durada tenint en compte que hi ha moltes persones que porten més de dos ó tres anys en aquesta situació d'atur, complicant-se la seva inserció. • Major incidència de l'atur en majors de 50 anys, joves i persones immigrades. • La nova contractació laboral és fonamentalment temporal. Increment de la precarietat laboral. • La majoria de la població aturada té un baix nivell formatiu. • <i>El treball irregular i les xarxes familiars de proximitat han garantit ingressos per a la subsistència</i> • <i>Servei local d'ocupació, amb l'espai Impuls. Promoció econòmica i impuls empresarial</i> • <i>El Circuit de Can Padró com a oportunitat de dinamització econòmica: l'accés és des de Sant Vicenç tot i no estar al municipi</i> • <i>Els polígons, com a element necessari per l'oferta laboral</i> • <i>Capitalitat del Bages Sud, exercir de subcomarca en temes de serveis (comerç, educació, escola de música, entitats esportives, activitats extraescolars...).</i>
<p>Educació/formació</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nivell formatiu baix de la majoria de la població i per tant, baixa qualificació professional que dificulta la inserció. • Manquen recursos de formació, sobretot per a col·lectius amb dificultats. • No hi ha escola d'adults. • Manca d'oferta formativa ben planificada. • <i>Increment del nivell formatiu de la població femenina en els darrers, especialment pel que fa a l'assoliment d'estudis superiors, en un nivell molt més gran que la població masculina.</i> • <i>S'ha reforçat el treball en xarxa entre diferents àrees municipals en diferents àmbits.</i>

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

Factors d'exclusió	Elements més remarcables
Salut	<ul style="list-style-type: none"> • Un 19% de la població amb discapacitat reconeguda es per malaltia mental. • Augment les persones amb dependència • Prevenció drogodependència. • <i>Serveis per a gent gran. Tot i que hi ha molta llista d'espera.</i>
Habitatge i territori	<ul style="list-style-type: none"> • Increment de les dificultat de les famílies per mantenir el seu habitatge i els subministraments per la manca de recursos econòmics. • Aparició de la pobresa energètica • Increment del preu dels lloguers en els darrers anys • Necessitat de més oferta d'habitatge social. • Sobre ocupació dels habitatges, ocupacions, barraquisme, habitatges molt precaris... • <i>Increment dels contractes de lloguer enfront dels de compra.</i> • <i>Nous ajuts de lloguers i lloguers més econòmics.</i> • <i>El Parc d'habitatges nou, respecte el d'altres municipis.</i> • <i>Medi natural: parc natural, riu...</i>
Relacional	<ul style="list-style-type: none"> • Es redueix la capacitat de suport de les xarxes familiars. • La convivència ciutadana. Manca de relació entre la gent de tota la vida i els nouvinguts (estrangers o no). • <i>Una bona xarxa d'entitats, però només participada amb gent de tota la vida de Sant Vicenç.</i> • <i>L'estabilitat política.</i> • <i>El servei de joventut consolidat, amb contacte directe amb joves.</i> • <i>L'Escola de música com a atractiu.</i> • <i>El treball en xarxa dels diferents departaments de l'ajuntament</i> • <i>Les xarxes familiars han esdevingut claus en evitar una major incidència de la crisi en les famílies.</i>

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

4.5. Elements DAFO

FORTALESES	DEBILITATS
<ol style="list-style-type: none"> 1. Solidaritat entre veïns. Sobretot amb la gent gran 2. Compromís de tots els agents i treball en xarxa 3. Bones comunicacions per tren i carretera 4. Bona xarxa d'entitats, però només participada per gent de tota la vida de Sant Vicenç. 5. Construcció d'una estratègia de municipi en base a polítiques socials, econòmiques i urbanístiques: Pla d'Inclusió, Xarxa d'infància, Pla educatiu, Pla estratègic... 6. Serveis de joventut consolidat, amb contacte directe amb els joves. 7. Escola de música com a atractiu. 8. Oferta municipal d'activitats esportives 9. Serveis de gent gran ben valorats i amb molta acceptació 10. Servei local d'ocupació, amb l'espai Impuls. Promoció econòmica i impuls empresarial (manquen recursos humans). 11. Ciutat amigable per la gent gran 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Convivència ciutadana per la manca de relació de gent de tota la vida i nous nadius (estrangers o no) 2. Manca de formació de la població en general. 3. Manca d'oferta formativa ben planificada 4. Manca d'oferta laboral lligada amb la deficiència dels polígons (mal estat, dificultat d'accés...) 5. Poca implicació de les famílies en l'educació 6. No hi ha escola d'adults, i s'han reduït cursos de formació. 7. Manca de transversalitat a l'administració 8. Llistes d'espera en els serveis per a la gent gran (assistencials i d'envelliment actiu) 9. Famílies arribades de l'àrea metropolitana amb necessitats econòmiques i socials importants.
OPORTUNITATS	AMENACES
<ol style="list-style-type: none"> 1. Els polígons, com a element necessari per l'oferta laboral 2. Capitalitat del Bages Sud, exercir de subcomarca en temes de serveis (comerç, educació, escola música, entitats esportives, activitats extraescolars...). 3. Parc d'habitatges nou respecte altres llocs. 4. Aprofitament de l'entorn natural i el riu com a element de desenvolupament local 5. Circuit de Can Padró: l'accés és des de Sant Vicenç tot i no estar al municipi. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dificultat d'accés als polígons i problemes a nivell urbanístic, que dificulten l'arribada d'empreses o generen la seva marxa. 2. Accés fàcil al consum d'alcohol i drogues. 3. <i>Gent sense casa i cases sense gent.</i> Sobre ocupació dels habitatges, ocupacions, barraquisme, manca d'habitatge social, habitatges molt precaris i de molta antiguitat... 4. Situació de crisi del mercat de treball i l'atur de llarga durada. 5. Hi ha un augment de l'incivisme. 6. Increment de les desigualtats socials

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

5. PLA D'INCLUSIÓ I COHESIÓ SOCIAL DE SANT VICENÇ – PROPOSTA INICIAL

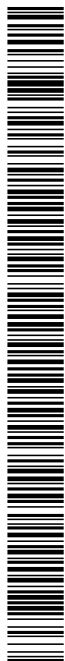
5.1. Principis generals

El procés d'elaboració del Pla per a la Inclusió i la Cohesió Social ha de tenir en compte en la seva definició un principis generals que ha d'orientar i servir de guia en la reflexió i en la concreció del Pla. Es proposen els següents:

- 1) Garantia de la **igualtat d'oportunitats** per no discriminar per raó de gènere, edat i/o origen o procedència, per tal que les persones accedeixin als recursos i serveis, i puguin desenvolupar al màxim les seves capacitats i aprofitar les oportunitats al llarg de la seva trajectòria vital.
- 2) Foment de l'**apoderament, l'activació de capacitats i l'autonomia** de les persones per tal que siguin subjectes i protagonistes dels seus projectes de vida.
- 3) Incorporació de la **perspectiva de gènere** en tot el procés i en els objectius i les accions per garantir la igualtat entre homes i dones.
- 4) Perspectiva d' **integralitat de l'exclusió social** que ha de fer que es tingui en compte les diverses dimensions que poden afecta les trajectòries d'inclusió social de les persones.
- 5) Enfocament des de la **transversalitat** que ha de permetre que el conjunt de recursos públics, privats i del tercer sector del municipi, treballin per facilitar una actuació integrada en l'atenció de les persones en situació de risc i més vulnerables.
- 6) Corresponsabilitat, **treball en xarxa i participació** del conjunt dels agents per garantir la col·laboració i integrar recursos i serveis en un marc de treball cooperatiu.
- 7) Perspectiva de **treball comunitari** per anar més enllà de l'atenció individual i incorporar un enfocament que garanteixi l'enfortiment de les xarxes de proximitat i la cohesió social.
- 8) Producció i transferència de **coneixement** sobre els factors de risc d'exclusió social, els perfils de vulnerabilitat i les trajectòries de risc, que permeti una anàlisi continuada de la realitat social per adaptar les polítiques d'inclusió i cohesió social.

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

5.2. Missió

D'acord amb aquests principis rectors, es proposa que el Pla per a la Inclusió i la Cohesió Social de Sant Vicenç de Castellet tingui la missió següent

ESDEVENIR UN INSTRUMENT ESTRATÈGIC PER AVANÇAR CAP A UN MUNICIPI MÉS INCLUSIU I COHESIONAT SOCIALMENT I QUE PROMOGUI ELS VALORS DE LA IGUALTAT, LA DIVERSITAT, L'AUTONOMIA PERSONAL I LA CONVIVÈNCIA.

Aquesta Missió es concreta en les línies estratègiques següents:

- 1) LLUITA CONTRA LA POBRESA, L'EXCLUSIÓ I LA VULNERABILITAT PER LA MANCA DE RECURSOS ECONÒMICS, COBERTURA DE NECESSITATS BÀSIQUES I CREACIÓ DE LLOCS DE TREBALL.
- 2) POTENCIAR LA PARTICIPACIÓ SOCIAL, EL SUPORT A LES PERSONES I LA CREACIÓ DE XARXES SOCIALS DE PROXIMITAT.
- 3) MILLORA DEL NIVELL EDUCATIU I FORMATIU DE LES PERSONES
- 4) MILLORA DEL PARC D'HABITATGES, FOMENT DE LA INCLUSIÓ EN L'ENTORN, UN ESPAI ADAPTAT, MILLORA DE LA COHESIÓ URBANA
- 5) PROMOURE UNA VISIÓ MÉS INCLUSIVA DE L'ADMINISTRACIÓ LOCAL

El Pla Local d'Inclusió Social ha d'esdevenir el marc de referència bàsic de totes les polítiques d'inclusió que es desenvolupin en el territori. La seva formulació ha de facilitar l'orientació i optimització dels recursos, sempre des d'una visió integral i integradora de la població i dels mecanismes d'intervenció.

5.3. Visió: Reptes i Compromisos

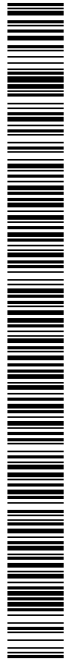
L'horitzó del Pla d'Inclusió i Cohesió Social de Sant Vicenç de Castellet ha de ser **TREBALLAR PER A LA PLENA CAPACITAT DE DESENVOLUPAMENT DE LES CAPACITAT DE TOTES LES PERSONES SIGUI QUINA SIGUI LA SEVA CONDICIÓ, EDAT, SEXE O SITUACIÓ PERSONAL.**

En aquest sentit es formulen una sèrie de REPTES, que actuen com a elements DIRECTORS i que a nivell de COMPROMISOS serveixen per orientar les línies i els objectius que són la base estratègica del Pla.

1. Un municipi compromès en la lluita contra la pobresa i que combat l'empobriment i la caiguda de les rendes.
2. Un municipi amb un model propi de desenvolupament econòmic, amb propostes vinculades a la seva especificitat.

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

3. Un municipi que millora l'ocupabilitat del col·lectiu de persones a l'atur, enfortint les perspectives professionals i de qualitat de vida dels col·lectius vulnerables.
4. Un municipi que fomenti la confiança i l'optimisme de manera que s'enforteixi l'autoestima i la pro activitat de la ciutadania
5. Un municipi amb una oferta d'educació de qualitat i amb els recursos que siguin necessaris per garantir l'educació com a dret.
6. Un municipi amb ciutadans que creuen en les seves capacitats i confien en les dels altres
7. Un municipi amb habitatges dignes i en condicions i un entorn que permeti moure's amb comoditat i sense barreres
8. Un municipi on els persones més vulnerables tinguin les mateixes oportunitats que la resta i tinguin l'atenció necessària
9. Un municipi amb una ciutadania que participa i implicada en la vida local.
10. Un municipi amb un ajuntament amb una visió inclusiva

5.4. Línies estratègiques, objectius i actuacions

Pla d'Inclusió i Cohesió Social de Sant Vicenç de Castellet

Línia

Objectius Accions
Accions que estan al Mapa de recursos

1. Lluita contra la pobresa, l'exclusió i la vulnerabilitat per la manca de recursos econòmics, cobertura de necessitats bàsiques i creació de llocs de treball

Millorar la resposta a les necessitats bàsiques de la població

Avaluar i reordenar els recursos per cobrir les necessitats bàsiques
Revisar el reglament de prestacions econòmiques
Ajuts per aliments existent i les targetes moneder per a aliments per implementar
Fer un protocol per a persones transeünts
Disposar d'habitatges per a emergències socials
Servei de la Creu Roja

Afavorir la igualtat d'oportunitats dels infants i joves del municipi per evitar l'exclusió

Ajuts Escola Bressol: quota, menjador, vetlladora
Ajuts de llibres i material escolar
Beques de menjador
Beques activitats extraescolars
Programa Pit-Stop
Xarxa d'Infància i adolescència

Fomentar mesures per a la inserció laboral dels col·lectius més vulnerables

Garantia juvenil
Plans d'ocupació joves en risc d'exclusió
Projecte Futur
Plans ocupació regulars

Dotar d'eines les persones per millorar la qualificació professional i adequar-la a la demanda

Realitzar, des de l'ajuntament, una oferta formativa més coherent, i tenint en compte l'opinió dels usuaris

Fomentar l'autoocupació i d'emprenedoria

Creació de l'espai Impuls
Subvencions a l'autoocupació i a l'emprenedoria

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

2. Potenciar la participació social, el suport a les persones i la creació de xarxes socials de proximitat

Promoure la ciutadania activa potenciant els diversos projectes d'accions comunitàries, voluntariat i xarxes d'ajuda mútua, que promogui la convivència i la cohesió social

Pressupostos participatius

Ciutat amigable per a la Gent Gran

Articulació del voluntariat: parelles lingüístiques, grups de conversa en idiomes...

[Servei d'Informació i Atenció per a Dones \(SIAD\)](#)

Sensibilitzar la població davant la diversitat cultural al municipi

Tertúlia grup de dones de diferents nacionalitats i cultures.

Realitzar actuacions de prevenció davant les situacions de maltractaments

Protocol de maltractament de gent gran

Xerrades sobre violència de gènere a l'institut

Actes en el dia de la dona

Promoure la integració de les persones nouvingudes a la vida social i participativa

Repensar el Pla de Recepció i Acollida Municipal, no en base a l'acollida sinó a la cohesió

Garantir el paper de cohesió, inclusió i igualtat social de la cultura i l'esport

Noves instal·lacions esportives al municipi

[Beques esportives](#)

Garantir l'assistència a les persones

Atenció a la gent gran

SAD

3. Millora del nivell educatiu i formatiu de les persones

Realitzar un pla per ser ciutat educadora

Redactar i començar a aplicar el pla

[Pla educatiu Entorn](#)

Apoderar les famílies per assolir l'èxit educatiu dels fills

Realitzar un pla per actuar contra el fracàs escolar

Incrementar el percentatge d'alumnes que realitzen estudis post-obligatoris

Promoure l'educació al llarg de la vida, més enllà de temes ocupacionals

Realitzar més formació alfabetització i de llengua en general

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

4. Millora del parc d'habitatges, foment de la inclusió en l'entorn, un espai de convivència, millora de la cohesió urbana

Identificar les necessitats en matèria d'habitatge

Seguiment del registre d'habitatges de protecció oficial

Pla jove: accions per accedir a habitat social (parc d'habitatges de grans tenedors)

Aprofitar l'oportunitat del disseny del Pla General Urbanístic (PGU) per a incloure-hi l'eix inclusiu

Facilitar l'adaptació d'habitatges per a persones grans que ho necessitin intentant d'ampliar-ho als col·lectius de persones amb discapacitat

Facilitar la cohesió i la convivència entre els veïns amb accions de mediació

Estudiar i realitzar accions per fer front a la pobresa energètica

Petits arranjaments.

Reduir les barreres arquitectòniques, facilitant l'accessibilitat a les persones amb mobilitat reduïda

Fomentar la convivència en l'espai públic

Promoure la millora de la convivència als barris, construint un model de ciutat sense barreres, cohesionada i amb un espai públic més inclusiu

5. Promoure una visió més inclusiva de l'acció local

Millorar des de l'ajuntament els procediments i els circuits per a les famílies, centrant-se en la persona i amb una visió més inclusiva

Aprofundir en la transversalitat i en la millora de la coordinació en l'execució de les actuacions municipals inclusives

Fomentar el treball en xarxa amb d'altres actors públics, privats i del tercer sector

Treballar perquè l'Ajuntament esdevingui un referent local en l'àmbit de la responsabilitat social corporativa

Revisió de preus públics i taxes.

Potenciar les clàusules socials en la contractació pública

Revisió de plecs de clàusules per a la contractació.

Establir un dispositiu de coneixement, seguiment i avaluació de la situació de les persones amb risc d'exclusió social

Realitzar un seguiment del Pla d'Inclusió i fer-ne difusió

Incorporar aquesta visió als diferents plans. PAM i PGU

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

6. ORIENTACIONS PER A LA VALIDACIÓ DEL PLA D'INCLUSIÓ, I LA SEVA IMPLEMENTACIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ

El Pla vol ser una eina que permeti fer front, amb una nova perspectiva, a una realitat social complexa que provoca que moltes persones i col·lectius visquin situacions de risc d'exclusió social, atès que augmenta el nivell de vulnerabilitat. L'acumulació dels factors de risc demana eines d'abordatge de les situacions d'exclusió que tinguin un enfoc transversal i que permetin liderar les accions a favor de la inclusió, posant al servei dels processos d'inclusió i cohesió social el conjunt d'instruments que disposa l'administració municipal i els diferents actors, públics i privats, que intervenen en el municipi en els àmbits econòmics, socials o educatius. En aquest sentit és important tenir en compte les administracions supralocals; els empresaris i comerciants o les entitats socials i cíviques.

Ens trobem ara en el moment de posar en marxa i d'implementar el Pla. Cal, doncs, establir les accions i mesures que permetin desplegar els objectius formulats i això cal fer-ho recollint les actuacions ja previstes i programades per als propers anys, integrant-les en les línies i objectius i incloent-t'hi noves actuacions que permetin assolir els objectius.

Caldrà, en funció de les actuacions, establir els recursos econòmics, humans i materials necessaris que garanteixin que les accions que es duren a terme tinguin viabilitat i continuïtat.

També caldrà formular els indicadors de seguiment i el calendari en el que s'aniran posant en marxa aquestes accions o la seva durada. En aquest document s'adjunta un model de fitxa per tal de poder descriure cada acció amb els diferents elements que cal tenir en compte a l'hora de descriure-les.

Per tal de poder implementar amb plenes garanties el Pla caldrà tenir en compte un seguit de coses a fer i que serveixen, a nivell orientatiu, per les fases posteriors.

6.1. Validació del pla a nivell tècnic i polític.

Aquest procés de **validació i aprovació** definitiu per part del consistori implicarà que el document sigui debatut, validat i aprovat en els si dels òrgans que conformen l'estructura organitzativa.

Aquesta proposta tècnica hauria de ser elevada a l'equip de govern per tal que, mitjançant els procediments habituals, sigui aprovada pel consell plenari de l'ajuntament.

L'aprovació formal hauria de consistir en l'aprovació dels eixos i objectius i l'aprovació de la implementació, establint l'estructura organitzativa que seria l'encarregada de dur a terme la implementació.

6.2. Proposta d'estructura organitzativa.

L'experiència demostra que l'estructura organitzativa té rellevància per al bon desenvolupament del Pla Local d'Inclusió ja que és responsable políticament i tècnicament de la implementació del Pla i ha de liderar tot el procés garantint-ne l'èxit.

El pla cal que tingui el màxim reconeixement a nivell polític per possibilitar més capacitat de decisió i impuls.

En aquest fase d'implementació l'estructura ha de tenir una doble finalitat: d'una banda ha de garantir el treball interdepartamental de manera permanent i el seguiment de les actuacions que s'hi integrin o en posin en marxa i l'avaluació el pla, i també ha de garantir els espais de participació de les entitats i els actors del municipi que realitzen accions que s'han d'integrar en el Pla, com a part configurativa del mateix.

Les estructures proposades serien les següents:

Oficina tècnica

És la persona o persones que s'encarreguen del procés d'implementació del Pla, i en porta el dia a dia. Les tasques que ha de realitzar són:

- Convocar les reunions de l'equip directiu i la xarxa per a la inclusió i preparar la documentació que correspongui.
- Fer seguiment de les actuacions en marxa a través de les fitxes i dels seus indicadors, amb els tècnics corresponents.
- Realitzar un seguiment d'indicadors bàsics del municipi.
- Preparar les fitxes de les noves accions programades d'acord amb els responsables tècnics corresponents.
- Coordinar-se amb responsable de comunicació municipal per fer difusió del pla.
- Actualitzar mapa de recursos.
- Preparar l'avaluació del pla fent preguntes qualitatives als diferents agents.
- Realitzar la coordinació amb altres xarxes i plans.

Equip directiu

És l'òrgan responsable d'impulsar el Pla, d'executar-lo i fer-ne el seguiment. Cal que hi hagi representants del màxim nivell municipal i els tècnics responsables del Pla així com de les àrees que hi tenen una participació més significativa. En el cas de Sant Vicenç de Castellet, i amb el grup motor com a precedent, la configuració podria ser:

- Alcalde
- Regidora de Benestar Social
- Cap de Serveis Personals
- Cap tècnica de Serveis Social
- Cap d'Organització
- Tècnica d'ocupació
- Representants de la xarxa per a la inclusió en el cas que es consideri la seva participació

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

Les tasques a realitzar per quest grup són:

- Seguiment de les accions en curs.
- Revisar els recursos relacionats amb la inclusió del municipi periòdicament.
- Escollir les accions que es realitzaran en els següents plans operatius.
- Validar les fitxes de les accions escollides.
- Decidir la política de comunicació.
- Avaluar el resultat de les accions que s'han portat a terme.
- Avaluar el propi pla i el seu funcionament.
- Revisar i actualitzar el pla estratègic, tenint amb compte les opinions de la xarxa per a la inclusió.

Xarxa per a la Inclusió

A més d'aquests òrgans formals cal preveure uns espais per a la participació dels diferents actors del territori. Aquesta xarxa pot tenir el seu embrió en la comissió que ha participat en la fase de diagnòstic i elaboració del Pla. En poden formar part polítics, tècnics del municipi de diferents administracions, tercer sector i societat civil, per aportar diferents visions i idees en la planificació i l'execució del pla. Les tasques que hauria de realitzar la xarxa en relació al pla són:

- Plantejar problemàtiques relacionades amb la inclusió al municipi per part dels assistents.
- Plantejar temàtiques, objectius i accions concretes per al nou pla operatiu, discutir-les en el grup, fer aportacions i mirar de fer una prioritització.
- Realitzar propostes sobre el propi pla i el seu desenvolupament.
- Proposar modificacions sobre el pla estratègic (cada 3-4 anys).

6.3. Elaboració del pla d'acció, definició d'actuacions, assignació de recursos i calendarització.

Un cop assolida el Pla té un document estratègic validat, el següent pas és establir un nivell de concreció en clau operativa que permeti identificar actuacions amb responsables, pressupost i calendari que permetin dur a terme aquestes accions.

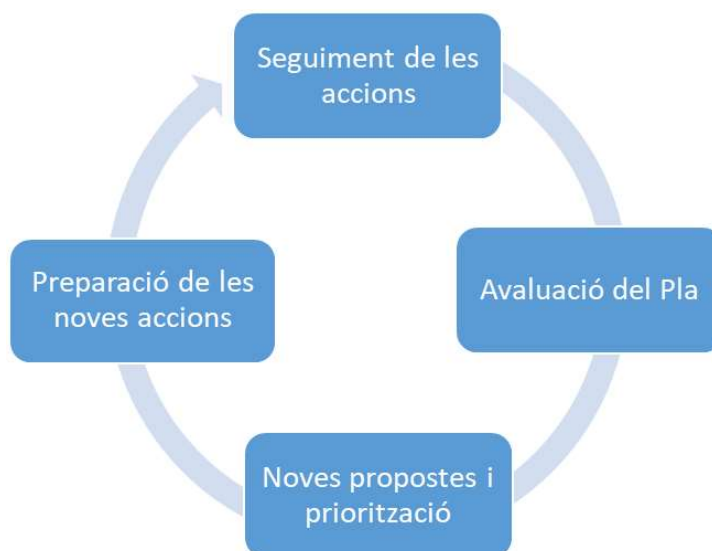
Així la fase d'execució del pla s'inicia a partir de la documentació que es disposa identificant **les actuacions que porten a terme les àrees** i incorporant-les a les accions. Caldrà identificar cada actuació i identificar-ne el responsable, el calendari, el pressupost i els recursos que s'hi destinen, així com les activitats que configuren cada actuació si se n'identifiquen més d'una. Aquesta concreció es proposa fer a través de fitxes on aparegui la informació més rellevant de cada acció.

El procés d'elaboració del pla d'acció és un procés complex de treball i gestió interna, processos que requereixen no només lideratge polític, sinó la capacitat de coordinació i

treball transversal de l'equip tècnic del Pla per a la Inclusió i la Cohesió Social respecte del conjunt de l'organització.

6.4. Implementació, seguiment i l'avaluació

Un cop es posa en marxa el pla operatiu amb les seves accions, es proposen un seguit de fases per tal de portar-lo a terme. Aquesta implementació es proposa de forma circular i per a un temps determinat, que sol ser un any, de forma que es puguin succeir els plans d'acció anuals fins que es consideri que el pla estratègic s'ha de revisar, fet que pot succeir sobre els quatre anys. Aquestes fases començarien per fer un seguiment de les accions en marxa, una avaluació posterior del pla i les seves repercussions, la generació de noves propostes d'acord amb la nova situació i la seva prioritització, i la preparació del nou pla d'acció amb els tècnics responsables de les noves accions.

Seguiment de les accions. En una primera fase es farà seguiment de les accions que s'estan portant a terme en el pla d'acció. Això implica reunir-se amb els tècnics responsables de cada acció periòdicament (pot ser un cop al trimestre), i fer un repàs de les fitxes d'acció, i actualitzant-les si convé.

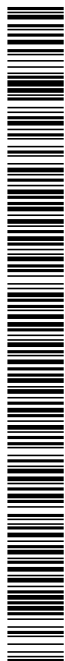
Documents resultants: Fitxes de les accions actualitzades (Model de fitxa a l'Annex 1)

Avaluació del Pla. Posteriorment es farà una avaluació que constarà de tres parts: de les pròpies accions segons els resultats esperats, de la situació del municipi i de la metodologia del pla (proposta a l'annex 3).

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

L'avaluació de les **accions** es farà a través de les fitxes i els indicadors que se'n deriven, veient s'hi s'han assolit els objectius esperats.

Una segona part d'avaluació serà abordar com ha funcionat el Pla a **nivell operatiu**, i si els recursos per executar el Pla s'utilitzen de forma eficientment.

Paral·lelament es recolliran **indicadors del municipi** que puguin mostrar l'evolució d'alguns dels aspectes més rellevants durant l'últim any, com el creixement de població, l'atur, o les rendes mínimes d'inserció (veure proposta a l'annex 2).

Alguns d'aquests indicadors es poden trobar fàcilment a fonts com el programa HERMES de la Diputació de Barcelona, o a l'IDESCAT. D'altres apareixeran a la memòria de Serveis Socials municipals, o en d'altres informes del municipi.

Documents resultants: Document d'indicadors (proposta a l'annex 2), informe d'avaluació donant resposta a les preguntes plantejades als diferents nivells (veure l'annex 3).

Noves propostes i prioritització. A partir de l'avaluació anterior, amb el Pla estratègic i conjuntament amb el **mapa de recursos actualitzat** han d'ajudar a respondre les preguntes següents: Quins serveis i accions poden satisfer les necessitats detectades per a la població en més risc? Hi ha necessitats no cobertes per aquests serveis? Això ajudarà a detectar quines poden ser les possibles accions per al següent pla operatiu. Aquestes propostes s'hauran de llistar i prioritzar d'acord amb les necessitats detectades, la coherència amb el pla estratègic i la disponibilitat de recursos. També caldrà tenir en compte quins altres plans s'estan portant a terme al municipi per tal d'intentar coordinar esforços i realitzar accions conjuntes si s'escau.

Documents resultants: Mapa de recursos actualitzat.

Llistat d'accions per al següent pla operatiu.

Preparació de les accions. Tenint la llista d'accions per al següent pla operatiu, és el moment de preparar les noves fitxes, conjuntament amb els tècnics que les hauran de portar a la pràctica. Això vol dir temporalitzar, definir clarament els objectius, posar indicadors, i veure amb quins recursos es compta.

Documents resultants: Noves fitxes d'actuació.

Per ajudar a planificar aquests passos passem una proposta de calendari amb les reunions dels diferents grups i les tasques bàsiques que s'han de portar a terme.

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre
Equip directiu		1			3					5	6	
Xarxa Inclusió			2						4			

Reunió 1.

- Avaluació de les accions realitzades l'any anterior, i del funcionament del pla.
- Preparació de la reunió de la xarxa d'inclusió: quins temes es volen tractar

Reunió 2.

- Introducció amb l'estat del Pla d'inclusió: quines accions s'estan portant a terme i amb quins resultats si s'escau.
- Plantejar problemàtiques relacionades amb la inclusió al municipi per part dels assistents, o de convidats si s'escau.
- Plantejar temàtiques per al nou pla d'acció.

Reunió 3.

- Seguiment de les accions en curs.
- Preparar propostes d'objectius i accions en relació a les temàtiques plantejades per la xarxa.

Reunió 4.

- Prioritzar objectius i accions concretes per al nou pla operatiu, a partir de les propostes realitzades per el grup directiu o per les aportacions fetes a la mateixa xarxa.
- Realitzar propostes sobre el desenvolupament i funcionament del propi pla.

Reunió 5.

- Seguiment de les accions en curs
- Decidir les accions per portar a terme en el següent any, tenint en compte l'opinió de la xarxa d'inclusió.

Reunió 6.

- Validar les fitxes de les accions escollides.
- Decidir la política de comunicació.

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

6.5. La informació i comunicació

La comunicació del Pla té molt a veure amb el nivell de significació que es vol donar a les polítiques d'inclusió socials en el municipi. Hi ha diverses prioritats que es poden establir a l'hora de decidir què es vol comunicar en relació a aquestes polítiques i centrar els esforços en diverses direccions. Es pot prioritzar la sensibilització de la ciutadania i fomentar la seva implicació en els processos d'inclusió; es pot prioritzar l'oferiment d'informació sobre les actuacions, els serveis, els programes municipals; es pot prioritzar la informació interna en l'organització municipal, o es pot definir una estratègia múltiple d'informació que abasti en dues o més direccions.

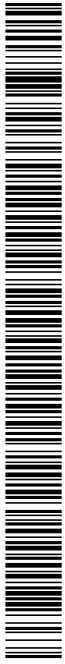
Les estratègies de comunicació són variades i s'hauria de comptar amb el suport de l'àrea de comunicació de l'ajuntament. Així mateix, seria interessant poder utilitzar tots els mitjans de comunicació locals públics: butlletins, ràdio, televisió, web, xarxes socials, i si es creu oportú en els privats també. Alguns municipis han anat més enllà fent jornades obertes per augmentar-ne el coneixement del pla, mostres itinerants o el o l'edició de llibres.

Codi Segur de Verificació: cd74101a-38c3-4026-95d6-3053cc0b3934
Origen: Administració
Identificador document original: ES_L01082628_2021_50491651
Data Impressió: 18/10/2021 09:50:10
Pàgina 38 de 45

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

Annex 1

Pla d'Inclusió de Sant Vicenç de Castellet: Línia Estrategica X, Acció: _____

Descripció de l'acció

Objectiu de l'acció

Calendari

Objectiu:

Públic objectiu de l'acció:

Data d'inici:

Data finalització:

Activitats a realitzar i temporalització

Recursos necessaris (humans, materials i econòmics)

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

Recursos econòmics

Recursos humans

Recursos tècnics

Indicadors de seguiment i avaluació

Responsables i d'altres àrees i actors implicats

- 1.
- 2.
- 3.

Responsable
Àrees municipals que hi participen
D'altres actors

Codi Segur de Verificació: cd74101a-38c3-4026-95d6-3053cc0b3934
Origen: Administració
Identificador document original: ES_L01082628_2021_50491651
Data Impressió: 18/10/2021 09:50:10
Pàgina 40 de 45

SIGNATURES
1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

Annex 2

SIGNATURES

1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

Indicadors per al Pla d'Inclusió de Sant Vicenç de Castellet⁶

Població del municipi (a 1 de gener)
Creixement de la població
Majors de 65 anys
% població major de 65 anys
Menors de 15 anys
% població menor de 15 anys
Població amb nacionalitat estrangera
% població estrangera
Nombre de naixements
Nombre de defuncions
Creixement natural
Creixement migratori
Renda Bruta Familiar per habitant
Taxa atur (mes de gener)
Nombre assalariats (1r trimestre)
Nombre autònoms
Nombre de persones ateses a serveis socials
% Població atesa a serveis socials
Nombre de rendes mínimes d'Inserció
Nombre de desnonaments
% fracàs escolar
Població amb tractament de drogodependència
Població amb tractament per malalties mentals

---

⁶ S'adjunta full excel·l amb els enllaços actius a les fonts on aconseguir els indicadors.

Codi Segur de Verificació: cd74101a-38c3-4026-95d6-3053cc0b3934
Origen: Administració
Identificador document original: ES_L01082628_2021_50491651
Data Impressió: 18/10/2021 09:50:10
Pàgina 42 de 45

SIGNATURES
1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

Annex 3

Avaluació del Pla

L'avaluació és un instrument que ha de permetre l'anàlisi, el seguiment i la millora del pla i que, per tant, ha de facilitar informació per saber com s'està executant la política d'inclusió social al municipi. En aquest sentit, l'avaluació és un procés de treball que ha de formar part del pla en tant que permet detectar-ne l'efectivitat i l'eficiència, ha de facilitar el reajustament del seu contingut i la reassignació de recursos d'acord amb les accions i els resultats esperats.

Aquest procés pot ser tan ambiciós com es vulgui, però tenint en compte que en molts municipis els recursos per al Pla d'Inclusió són limitats, farem unes breus recomanacions per a l'avaluació, per portar a terme tant dins l'equip directiu com a la xarxa d'inclusió. Aquesta avaluació permetrà fer un balanç del pla i ajudar a la planificació dels anys següents.

1. Avaluació de les accions realitzades

Les accions que es porten a terme en cada pla operatiu, ja tenen incorporats indicadors de seguiment i avaluació que han de respondre al objectiu de la pròpia acció i que són presents a les fitxes. Per tant com més acurats siguin els objectius i els indicadors d'avaluació que es dissenyin, millor serà l'avaluació de les accions. Però més enllà dels indicadors de les fitxes, seria bo que fer-se les següents preguntes respecte a les accions que s'han portat a terme:

- Les accions que s'han realitzat són coherents amb els objectius operatius i estratègics del pla?
- Hi ha part de la població objectiu a la qual no arribin les accions?
- Les accions arriben per igual a tot el territori?
- Els beneficiaris de les accions estan satisfets?
- Hi ha impacte real de les accions en el municipi.
- Quins canvis s'han produït?

Aquestes preguntes seria bo fer-les des de l'equip directiu amb l'ajuda dels tècnics que les han portat a terme, per poder fer-nos una millor idea de l'impacte que aquestes accions estan tenint al municipi.

2. Avaluació del funcionament del Pla d'Inclusió

Així mateix és important que periòdicament ens fem algunes preguntes que ens ajudin a respondre si el Pla funciona de forma correcta, i com podria millorar, sense perdre de vista alguns dels principis que el guien. Aquestes preguntes s'han de plantejar sobretot a l'equip directiu, però també seria convenient rebre les opinions que puguin tenir els actors que participen de la xarxa, o els tècnics que treballen les accions del Pla. Les qüestions que ens poden ajudar en aquest procés serien:

- Hi ha una participació del conjunt de les àrees municipals amb formulació d'accions inclusives?
- L'intercanvi d'informació i la coordinació entre les àrees municipals que participen en l'execució del Pla és un procés àgil i flexible?
- Hi ha coordinació amb altres plans?

- Hi ha participació en el Pla dels diferents actors municipals de la xarxa d'inclusió?
- A la xarxa hi són tots els actors que hi ha de ser?
- El cost de l'execució de les accions del Pla és raonable, en relació amb la magnitud dels impactes obtinguts?

3. Diagnòstic del municipi

Sense haver de fer un estudi complet de la realitat sociodemogràfica, econòmica i de recursos del municipi, sí que recomanem actualitzar alguns indicadors per identificar algunes qüestions rellevants que poden tenir importància a l'hora de planificar accions pel Pla d'Inclusió. Partint de la proposta d'indicadors de l'Annex 2, i dels recursos inclusius que té el municipi, a través del mapa o llistat de recursos, seria bo que a través de la xarxa d'inclusió es poguessin plantejar les següents qüestions, que també ens serviran per establir noves prioritats per a pròxims plans operatius:

- Com creiem que està el municipi en relació a l'exclusió socials? Quins són els principals problemes?
- Quines necessitats concretes es detecten en la població en situació de risc, vulnerabilitat o d'exclusió social?
- Quins serveis poden satisfer les necessitats detectades per a la població en situació de risc, vulnerabilitat o d'exclusió social?
- Els serveis identificats arriben a tota la població identificada?
- Hi ha necessitats no cobertes per aquests serveis?
- Quins serveis caldria promoure per donar satisfacció a totes aquestes necessitats?

Codi Segur de Verificació: cd74101a-38c3-4026-95d6-3053cc0b3934
Origen: Administració
Identificador document original: ES_L01082628_2021_50491651
Data Impressió: 18/10/2021 09:50:10
Pàgina 45 de 45

SIGNATURES
1.- desenvolupament. APROVAT PER PLE DE L'AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET EL 25 D'OCTUBRE DE 2017

AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE CASTELLET
Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Comprovi l'autenticitat del document a
<https://www.svc.cat/atencio-ciutadana/tramits-i-gestions/validador/> - Utilitzi el 'Codi Segur de Verificació' que apareix a la capçalera.

Diputació de Barcelona
Àrea d'Atenció a les Persones
Edifici Serradell – Recinte Mundet
Passeig de la Vall d'Hebron, 171
08035 Barcelona
a.benestars@diba.cat
www.diba.cat/benestar
